

Četvrtak, 11. lipnja 2015.

P8_TA(2015)0230

Paragvaj: pravni aspekti povezani s trudnoćom djevojčica

Rezolucija Europskog parlamenta od 11. lipnja 2015. o Paragvaju: pravni aspekti povezani s trudnoćom djevojčica (2015/2733(RSP))

(2016/C 407/09)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Međuregionalni okvirni sporazum o suradnji koji su EU i Mercosur sklopili 1999.,
 - uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. ožujka 2015. o godišnjem izvješću o ljudskim pravima i demokraciji u svijetu za 2013. i politici Europske unije u tom području ⁽¹⁾,
 - uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 1567/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. srpnja 2003. o potpori politikama i mjerama za reproduktivno i spolno zdravlje i s tim povezanim pravima u zemljama u razvoju ⁽²⁾,
 - uzimajući u obzir paragvajski kazneni zakon (Zakon br. 1160/97) od 26. studenog 1997., a posebno njegov članak 109. stavak 4.,
 - uzimajući u obzir peti Milenijski razvojni cilj (poboljšanje zdravlja majki),
 - uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o pravima djeteta, a posebno njezin članak 3.,
 - uzimajući u obzir Konvenciju UN-a o ukidanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW) iz 1979.,
 - uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Konvencija iz Istanbula),
 - uzimajući u obzir izjavu radne skupine UN-a od 11. svibnja 2015. o pitanju diskriminacije žena u zakonodavstvu i u praksi,
 - uzimajući u obzir Konvenciju UN-a protiv mučenja koja je stupila na snagu 26. lipnja 1987.,
 - uzimajući u obzir zahtjev Odbora za ekonomska, socijalna i kulturna prava iz ožujka 2015. da Paragvaj revidira i izmijeni svoje zakonodavstvo o pobačaju kako bi se zajamčila njegova usklađenost s drugim pravima kao što su pravo na zdravlje i život,
 - uzimajući u obzir članak 135. stavak 5. i članak 123. stavak 4. Poslovnika,
- A. budući da je prema nedavnim podacima UN-a 19 % trudnih djevojčica u Paragvaju maloljetno, kod dva poroda dnevno majke su djevojčice mlađe od 14 godina, a 2,13 % majki koje umru tijekom poroda staro je između 10 i 14 godina; budući da svake godine u Paragvaju, državi sa 6,8 milijuna stanovnika, zatrudni oko 600 djevojčica u dobi od 14 godina ili mlađih, i budući da je stopa trudnoće djevojčica i do deset puta veća nego u drugim zemljama u regiji;
- B. budući da je rizik od smrti majki pri porodu u Latinskoj Americi četiri puta veći među adolescenticama mlađima od 16 godina te da se 65 % slučajeva opstetričkih fistula događa u trudnoći adolescentica s ozbiljnim posljedicama na njihov život, u što spadaju teški zdravstveni problemi i socijalna isključenost; budući da su rane trudnoće također opasne za dijete, uz 50 % veću stopu smrtnosti od prosjeka; budući da je oko 40 % žena u toj regiji žrtva seksualnog nasilja te 95 % pobačaja provedenih u Latinskoj Americi nije sigurno;

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi, P8_TA(2015)0076.

⁽²⁾ SL L 224, 6.9.2003., str. 1.

Četvrtak, 11. lipnja 2015.

- C. budući da je 21. travnja 2015. desetogodišnja djevojčica došla u rodilište i dječju bolnicu Trinidad u Asunciónu te je utvrđena trudnoća u 21. tjednu; budući da je nakon pregleda djevojčice direktor bolnice javno potvrdio da se radi o visokorizičnoj trudnoći; budući da je očuh djevojčice koji je bio u bijegu uhićen 9. svibnja 2015. te je optužen da ju je silovao; budući da je djevojčica od siječnja 2015. bila u raznim medicinskim centrima žaleći se na bolove u želucu, ali je trudnoća potvrđena tek 21. travnja 2015.;
- D. budući da je majka te djevojčice 28. travnja 2015. zatražila dobrovoljni prekid trudnoće svoje kćeri zbog dobi djevojčice i velike opasnosti za njezino zdravlje i život; budući da je majka djevojčice pritvorena zbog toga što je nije zaštitila od seksualnog zlostavljanja koje je rezultiralo trudnoćom; budući da je prema najnovijim izvješćima desetogodišnja djevojčica poslana u centar za mlade majke te je razdvojena od svoje majke;
- E. budući da je majka djevojčice u siječnju 2014. podnijela pritužbu zbog seksualnog zlostavljanja svoje kćeri koje je počinio očuh djevojčice, ali tužitelji nisu ništa poduzeli, nisu pokrenuli istragu niti pružili mjere zaštite s obzirom na to da nisu smatrali da se djevojčica nalazi u opasnosti;
- F. budući da je taj slučaj samo jedan od mnogih u Paragvaju i drugim zemljama Latinske Amerike; budući da Paragvaj, iz vjerskih razloga, djevojčici i dalje onemogućuje pristup sigurnom i zakonitom pobačaju te pritom krši njezina prava na zdravlje, život i fizički te psihički integritet; budući da djevojčici prijete psihički i zdravstveni rizici ako se dijete rodi s obzirom na njezinu dob i uvjete koji su rezultirali trudnoćom; budući da je 7. svibnja 2015. u cilju praćenja stanja djevojčice osnovano interdisciplinarno povjerenstvo stručnjaka koje se sastoji od tri profesionalca koje su predložile lokalne organizacije te po tri člana ministarstva zdravlja i Vrhovnog suda;
- G. budući da se prema članku 109. stavku 4. paragvajskog Kodeksa o zdravlju pobačaj zabranjuje u svim slučajevima, osim ako trudnoća sa sobom donosi po život opasne komplikacije za ženu ili djevojčicu, te Kodeks ne sadrži nikakve druge iznimke, ni u slučajevima silovanja, incesta ili neodrživog fetusa; budući da su nadležna tijela ustanovila da zdravlje djevojčice nije u opasnosti; budući da se desetogodišnju djevojčicu koja je preživjela silovanje stoga prisiljava da održi neželjenu trudnoću i rodi dijete;
- H. budući da su stručnjaci UN-a upozorili na to da odluka paragvajskih vlasti dovodi do grubog kršenja prava djevojčice na život, zdravlje, fizički i mentalni integritet, kao i kršenja njezina prava na obrazovanje, čime se ugrožavaju njezine ekonomske i socijalne mogućnosti;
- I. budući da se u skladu s člankom 3. Konvencije UN-a o pravima djeteta u svim akcijama koje u vezi s djecom poduzimaju javne ili privatne ustanove socijalne skrbi, sudovi, državna uprava ili zakonodavna tijela uvijek mora prvenstveno voditi računa o interesima djeteta te budući da države imaju obvezu jamčiti pristup sigurnom i zakonitom pobačaju ako je život trudnice u opasnosti;
- J. budući da je u ožujku 2015. Odbor UN-a za ekonomska, socijalna i kulturna prava tražio od Paragvaja da revidira i izmijeni svoje zakonodavstvo o pobačaju kako bi se zajamčila njegova usklađenost s drugim pravima kao što su pravo na zdravlje i život; budući da fizičko, seksualno i psihičko nasilje nad ženama predstavlja znatno kršenje ljudskih prava;
- K. budući da je Paragvaj aktivno sudjelovao na 59. sjednici Komisije UN-a o statusu žena i da bi sve strane trebale nastaviti promicati Pekinšku platformu za djelovanje UN-a u vezi s, među ostalim, pristupom obrazovanju i zdravstvu kao temeljnim ljudskim pravima te seksualnim i reproduktivnim pravima;
- L. budući da su nadzorna tijela UN-a, među kojima su Odbor za ljudska prava i Odbor za ukidanje diskriminacije žena, pozvala razne države Latinske Amerike da odrede iznimke restriktivnih zakona o pobačaju ako su ugroženi život ili zdravlje žene, ako postoji teško oštećenje fetusa i ako je trudnoća posljedica silovanja ili incesta;

Četvrtak, 11. lipnja 2015.

- M. budući da je tim neljudskim činom tijelo spomenute desetogodišnje djevojčice, koje je težilo samo 34 kg prije trudnoće, izloženo velikoj opasnosti; budući da je Svjetska zdravstvena organizacija utvrdila opasnosti trudnoće za mlade djevojčice čija tijela još nisu u potpunosti razvijena; budući da Svjetska zdravstvena organizacija zdravlje definira kao stanje potpune fizičke, mentalne i društvene dobrobiti, a ne samo kao nepostojanje bolesti ili nemoći;
- N. budući da je Odbor protiv mučenja ustanovio da određena ograničenja pristupa uslugama reproduktivnog zdravlja, uz vrijeđanja s kojima su žene suočene kada zatraže te usluge, mogu predstavljati kršenja Konvencije UN-a protiv mučenja i drugih okrutnih, neljudskih ili ponižavajućih postupaka ili kažnjavanja, koju su ratificirali Paragvaj i sve države članice EU-a, na osnovi toga što se njima dovodi u opasnost zdravlje i život žena ili pak prouzrokuje ozbiljna fizička i mentalna bol ili patnja;
- O. budući da je nasilje nad ženama i djevojčicama, bilo fizičko, seksualno ili psihičko, i dalje jedan od najraširenijih oblika kršenja ljudskih prava kojim su zahvaćene sve razine društva, ali i jedna od najmanje prijavljivanih vrsta zločina;
- ponovno osuđuje sve vrste zlostavljanja i nasilja nad ženama i djevojčicama, a posebno upotrebu seksualnog nasilja kao oružja u ratu te obiteljsko nasilje; poziva Paragvaj da ženama i djevojčicama zajamči barem pristup sigurnom i zakonitom pobačaju ako su ugroženi njihovo zdravlje i život, ako postoji teško oštećenje fetusa i u slučajevima silovanja i incesta;
 - izražava ozbiljnu zabrinutost velikim brojem trudnoća djevojčica u Paragvaju; apelira na paragvajske vlasti da ispune svoje međunarodne obveze i da štite ljudska prava tako što će svim djevojčicama zajamčiti pristup svim mogućim informacijama i medicinskim uslugama za upravljanje visokorizičnim trudnoćama koje su posljedica silovanja;
 - apelira na paragvajske vlasti da provedu neovisno i nepristrano istraživanje o spomenutom silovanju te da počinitelja dovedu pred lice pravde; poziva paragvajske vlasti da odmah puste na slobodu majku djevojčice; pozdravlja prijedlog članova paragvajskog Kongresa o povećanju maksimalne zatvorske kazne za silovanje maloljetne osobe s 10 na 30 godina;
 - prima na znanje osnivanje interdisciplinarnog povjerenstva stručnjaka od kojeg očekuje da će provesti sveobuhvatnu procjenu stanja djevojčice i zajamčiti poštovanje svih njezinih ljudskih prava, posebno prava na život, zdravlje, fizički i psihički integritet;
 - žali što su tijela žena i djevojčica, konkretno njihovo spolno zdravlje i reproduktivna prava, i dalje poprište ideoloških borbi te poziva Paragvaj da prizna neotuđiva prava žena i djevojčica na tjelesni integritet i samostalno donošenje odluka u pogledu, između ostalog, prava na pristup dobrovoljnom planiranju obitelji te sigurnom i zakonitom pobačaju; vjeruje da su opća zabrana pobačaja iz medicinskih razloga i pobačaja u slučaju trudnoća koje su posljedica silovanja ili incesta te uskraćivanje besplatne medicinske skrbi u slučajevima silovanja istovjetni jednom obliku mučenja;
 - uviđa da se nasilje u vezi s porodom nalazi na raskrižju institucionalnog nasilja i nasilja nad ženama te predstavlja teško kršenje ljudskih prava, kao što su prava na jednakost, slobodu od diskriminacije, informiranje, integritet, zdravlje i reproduktivnu autonomiju te da su njegove posljedice ponižavajuće i nehumano rođenje djeteta, zdravstvene komplikacije, ozbiljno psihičko opterećenje, trauma te čak i smrt;
 - izražava duboku zabrinutost zbog vlada koje ignoriraju nehumane slučajeve trudnoće djevojčica i seksualnog zlostavljanja žena u doba kad diljem svijeta svaka treća žena tijekom svog života doživi seksualno nasilje;
 - ističe da nijedna desetogodišnja djevojčica nije spremna postati majka i naglašava da se djevojčice o kojima je riječ neprestano podsjećaju na nasilje koje su pretrpjele, što dovodi do ozbiljnog traumatskog stresa te sa sobom donosi rizik dugotrajnih psihičkih problema;
 - apelira na Komisiju da ubrza svoj rad na prijedlogu Parlamentu i Vijeću u namjeri da se EU-u omogući ratificirati i provesti Istanbulsku konvenciju kako bi se zajamčila usklađenost unutarnjih i vanjskih aktivnosti EU-a u vezi s nasiljem nad djecom, ženama i djevojčicama;

Četvrtak, 11. lipnja 2015.

10. poziva Vijeće da uključi pitanje sigurnog i zakonitog pobačaja u smjernice EU-a o silovanju žena i djevojčica i nasilju nad njima; zahtijeva od Komisije da zajamči da se u okviru europske razvojne suradnje slijedi pristup utemeljen na ljudskim pravima, s posebnim naglaskom na rodnoj jednakosti i borbi protiv svih vrsta seksualnog nasilja nad ženama i djevojčicama; ističe činjenicu da je univerzalni pristup zdravlju, posebno spolnom i reproduktivnom zdravlju i s tim povezanim pravima, temeljno ljudsko pravo i naglašava pravo na dobrovoljan pristup službama za planiranje obitelji, uključujući skrb u vezi sa sigurnim i zakonitim pobačajem, te potrebu za informacijama i izobrazbom usmjerenom na smanjenje smrtnosti majki i dojenčadi, kao i ukidanje svih oblika rodno uvjetovanog nasilja, uključujući genitalno sakaćenja žena, rano i prisilno sklapanje braka, rodocid, prisilnu sterilizaciju i silovanje u braku;

11. potiče Komisiju i Vijeće da razviju metode prikupljanja podataka i pokazatelje u vezi s tom pojavom te potiče Europsku službu za vanjsko djelovanje (ESVD) da uključi to pitanje u razvoj i provedbu strategija o ljudskim pravima za pojedine zemlje; nadalje poziva Europsku službu za vanjsko djelovanje da utvrdi dobre prakse za suzbijanje silovanja i seksualnog nasilja nad ženama i djevojčicama u trećim zemljama kako bi se počeli rješavati temeljni uzroci tog problema; potiče na to da pružanje humanitarne pomoći EU-a i njegovih država članica ne bude podvrgnuto ograničenjima koja nameću drugi partnerski donatori u pogledu potrebnog liječenja, uključujući pristup sigurnom pobačaju za žene i djevojčice koje su žrtve silovanja ili incesta;

12. traži od šefova država ili vlada EU-a i Zajednice latinsko-američkih i karipskih država (CELAC) da na svom drugom sastanku na vrhu prošire poglavlje o rodno uvjetovanom nasilju u okviru Akcijskog plana EU-CELAC za razdoblje od 2013. do 2015. koji je usvojen tijekom njihova prvog sastanka na vrhu u Santiagu de Chileu u siječnju 2013. u namjeri da se odredi jasan vremenski plan aktivnosti i provedbenih mjera i tako zajamči dužna pažnja u vezi sa sprečavanjem i istraživanjem te kažnjavanjem svih pojava nasilja nad ženama te ponuda primjerene naknade žrtvama;

13. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije/Visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, Vladi i Kongresu Republike Paragvaj, Uredu visokog povjerenika UN-a za ljudska prava, Parlasuru, Europsko-latinsko-američkoj parlamentarnoj skupštini i glavnom tajniku Organizacije američkih država.